

Remissvar från Nationell Estetisk Kongress

Remiss avseende förslag till förändringar i vissa gymnasieprogram, ett regeringsuppdrag givet i regleringsbrev 2017-10-12 samt utifrån lagrådsremissen
Ökade möjligheter till grundläggande behörighet på yrkesprogram och ett estetiskt ämne i alla nationella program (U2018/00691/GV).

Först vill vi be om ursäkt att detta svar inkommer efter remisstiden (12 mars), men dels avhölls Årets Estetkongress 13 - 15 april. På grund av utspelet samma vecka, från alliansen tillsammans med sverigedemokraterna, om att avisera att rösta emot förslaget att införa ett obligatoriskt estetiskt ämne, har vi nödgats lägga fokus på att skriva en replik.

Sammanfattning

Remissen behandlar förslagen 1, 4 och 5 från lagrådsremissen men vi besvarar endast punkt 4 om förstärkning av estetiska programmets karaktärsämnen med 50 poäng och punkt 5 om gymnasiearbetets minskning från 100 poäng till 50 poäng*.

Nationell Estetisk Kongress tillstyrker i princip Skolverkets remissförslag om fördjupningsämnen men med vissa förtydliganden, kongressen har vissa invändningar mot förslaget på minskning av gymnasiearbetet.

* Se nedan under vårt remissvar rörande gymnasiearbetet, där vi resonerar utifrån Gymnasieutredningens ursprungliga förslag att överföra gymnasiearbetets 100 poäng till ett obligatoriskt estetiskt ämne. Konsekvensen blir då att motsvarande fördjupningsämnen på estetiska programmet också kan vara 100 poäng.
Ett alternativ kan naturligtvis också vara att behålla förslaget från propositionen om 50 poäng.

Nationell Estetisk Kongress 13 - 15 april 2018 hade diskussioner i inriktningsgrupperna Bild och Formgivning, Dans, Estetik och Media, Musik samt Teater.

Fördjupningskurser – punkt 4 ur lagrådsremissen

Vi redovisar här inriktningsgruppernas separata förslag var för sig, angående föreslagna fördjupningskurser på estetiska programmet. Medvetet har vi undvikit att smälta samman de olika svaren till ett gemensamt, inriktningarna är olika sinsemellan och har olika arbetssätt.

Bild- och formgivning: Bildlärargruppen önskade egentligen förstärka elevernas förståelse och upplevelse av samtidskonst och diskuterade därför möjligheten att göra en fördjupning av Konstarnas och samhället-kursen. Att förstärka den kursen har redan sorterats bort som möjlighet eftersom den även undervisas av historielärare vilka saknar möjligheten att göra praktiska moment inom kursomfånget. En allmän fördjupning av bild och form enligt Skolverkets remissförslag skulle förhoppningsvis kunna ge motsvarande förstärkning.

Danslärarna förordar att ämnet skall vara Dansgestaltning 50 p fördjupning. Centralt för denna kurs är det skapande och utforskande perspektivet, vilket möjliggör att fördjupa just dessa processer. Med fördel kan denna kurs med sin kurstid möjliggöra samverkan med andra inriktningar för att bredda uttrycksförmågan, och samtidigt stärka den egna inriktningen.

Estetik och Media

Fördjupningen för medias del, Medieproduktion 3, 50 poäng är bra.

Musik

Musiklärargruppen föreslår Ensemble istället för INSÅ som fördjupningskurs om 50p. Majoriteten verkar tycka det är ett bra förslag, men mötet är inte enigt. Musiklärargruppen har svårt att förstå förslaget att göra en fördjupning med en kurs Instrument/Sång eftersom denna av tradition oftast undervisas individuellt. Det skulle riskera att bli en kostsam fördjupningskurs på det viset. Att inom de arbetssätt som används för INSÅ ge möjlighet att föra samma elever i grupper för redovisning eller workshops av "Clinic"-modell kunde vara en väg men musiklärarna ser gärna en fördjupningskurs som också öppnar för samarbetsmöjligheter både emellan elever inom kursen och tillsammans med andra kurser och/eller inriktningar.

Ett förslag från en skola på kongressen, trots att detta redan tagits bort i remissförslaget, var att ge 50 p förstärkning av Konstarnas och samhället. Skälet till detta ligger i att en del menar att musikhistoria saknas på gymnasiet och behöver förstärkas. Detta är en annan fråga som snarast handlar om revidering av befintligt program,

Teater

Inriktning teater anser att scenisk gestaltning – fördjupning, är ett bra namnval på fördjupningskursen inom teaterinriktningen. Ett alternativt namn är scenisk gestaltning 4 –

fördjupning. Valet är bra eftersom de befintliga kurserna scenisk gestaltning 1, 2 och 3 innehåller stora möjligheter till progression inom det som är centralt inom teaterinriktningen.

Kursen bör vara utforskande och praktiskt utövande och möjliggöra fördjupning av de konstnärliga läroprocesserna.

Det finns också möjlighet för kursen att samverka med gymnasiearbetet.

Gymnasiearbetet – punkt 5 ur lagrådsremissen

Under kongressen fanns dels en separat diskussionsgrupp kring Gymnasiearbetet, dels diskuterades detta i inriktningsgrupperna.

I Gymnasiearbetsdiskussionsgruppen rådde konsensus att alla vill behålla Gymnasiearbetet enligt dagens omfattning, dvs Gymnasiearbetet ska inte minska eller göras om. Alla deltagare i diskussionsgruppen ser vikten av ett ordentligt genomfört Gymnasiearbete och hur det förbereder för vidare eftergymnasiala studier. Även vid diskussionerna i inriktningsgrupperna underströks betydelsen av gymnasiearbetet som förberedelse för fortsatta högskolestudier.

Däremot är vi tveksamma till poängsättningen, och lutar oss mot Gymnasieutredningens ursprungliga förslag där gymnasiearbetets 100 poäng togs bort.

Utredningen föreslår därför följande.

– Ett estetiskt ämne ska ingå bland de gymnasiegemensamma ämnena och elever bör ges möjlighet att inom vissa ramar välja inriktning på ämnet. Förslaget medför förändringar när det gäller gymnasiearbetet som inte längre ska ge gymnasiepoäng men som fortfarande ska krävas för en gymnasieexamen.

Gymnasiearbetet är inte en kurs och behöver inte poängsättas. Däremot förutsätts att handledning i gymnasiearbetet tilldelas tid, motsvarande hur detta genomförs idag.

I utredningens förslag ingick dessutom att ett obligatoriskt estetiskt ämne på 100 p skulle införas på alla program, utom på det estetiska.

Nationell estetisk kongress menar att detta fortfarande är det bästa alternativet, förutsatt att även det estetiska programmet får en förstärkning på 100 p. (Den nu aktuella remissen föreslår att det estetiska programmet ska få en utökning med en estetisk kurs som ska motsvara den på övriga program obligatoriska kursen.)

Alternativa lösningar

Skolverkets remissförslag ratas således av deltagande ämnesexperter. Vi kan dock se följande alternativa lösningar om gymnasieutredningens ursprungliga förslag inte kan antas:

- att utöka gymnasiepoängen till 2600 poäng, liksom på yrkesförberedande program
- Gy-arbetet förläggs under programfördjupningen att ingå i en eller flera kurser.
- Gy-arbetet förläggs delvis inom ramen för kärnämnen (SV och Eng) samt karaktärsämnen.

- att acceptera de 50 poäng som föreslås i propositionen men erbjuda motsvarande tid för handledning sett ur dagens förhållande.

Givetvis ska handledningstid för Gy-arbetet tilldelas de lärare som på ett eller annat sätt berörs av Gy-arbetet i sin/sina befintliga kurser.

Med ett gymnasiearbete placerat tillsammans med respektive programs valbara kurser kan det genomföras tillsammans med lämplig kurs i årskurs tre. Det blir då det kvitto som fordras för en examen, på ett självständigt arbete där nämnda kurs eller resultat från denna redovisas i form av ett gymnasiearbete. Handlett också vid sidan av kursen.

Ovanstående är kongressens huvudlinje. Nedan följer ytterligare synpunkter från diskussionerna i de enskilda inriktningar på estetiska programmet:

Dans

Som svar på remissfråga 5. anser danslärarna att förutsatt att ett estetiskt ämne ges plats på gymnasiet kan vi ställa oss bakom en minskning av gymnasiearbetet till 50 poäng.

Estetik och Media

Vi ser att gymnasiearbetet kan fungera på 50 poäng och eventuellt kopplas till kursen medieproduktion 3. Vi föreslår att det eventuellt borde gå att göra mindre kopplingar mellan gymnasiearbetet och något karaktärsämne i alla program.

Musik

En skola gör i dagsläget Gy-arbete som UF-företag (Karlshamn). De har en väl fungerande modell för detta och är rädda att det ska försvinna.

Avslutning

Nationell Estetisk Kongress tillstyrker Skolverkets förslag om fördjupningskurser om 50 poäng, men ser gärna att de kunde omfatta 100 poäng.

Nationell Estetisk Kongress vill angående remissförslaget om gymnasiearbetets poängsättning förorda att poängsättningen tas bort, enär arbetet inte är en egentlig kurs utan ett självständigt arbete. Dock måste handledningstid tilldelas eleverna motsvarande dagens förhållande.

På detta vis, genom att fördela om timmar, skapas möjlighet för en enligt oss nödvändig reform där estetiken ges en rättmätig plats i en modern gymnasieskola. Remissen behandlar inte den föreslagna obligatoriska kursen Estetiskt uttryck (punkt 3 i lagrådsremissen), men remissens förslag om fördjupningskurser på Estetiska programmet är en konsekvens av om ett sådant ämne blir obligatoriskt.

För Nationell Estetisk Kongress 2018

Pontus Edmar, lärare i Musik- och Teaterämnen, Schillerska gymnasiet, Göteborg

Mats Gräns, lärare i Musikämnen, Njudungsgymnasiet, Vetlanda

Lisen Gustafsson, lärare i Dansämnen, Sturegymnasiet, Halmstad

Ola Lindholm, lärare i Bild- och Mediaämnen, Sundstagsgymnasiet, Karlstad

Caroline Marjoniemi, bildlärarkandidat, examen Konstfack vt 2018, Stockholm

Pita Skogsén, lärare i Teaterämnen, Hulebäcksgymnasiet, Mölnlycke

Sverker Zadig, lektor i Musik, Spyken, Lund